

Wageningen houdt groenbeheer dicht aan de borst

Wethouder Dennis Gudden staat voor 'zelf doen' en veel burgerinitiatief

De lankmoedigheid waarmee D66-wethouder

Dennis Gudden in Wageningen burgerinitiatieven in groenbeheer tegemoet treedt,

mag niet verward worden met achteloosheid.

Gudden voert strakke regie over de ecologische structuur in de gemeente Wageningen.

'We stimuleren burgers om mee te denken en mee te beheren, maar we houden wel steeds de hoofdlijnen in het oog.' Ook werkt de gemeente maar heel beperkt met groenaanemers in het beheer en onderhoud. 'Zelf doen wat we zelf kunnen doen,' is het devies.

Auteur: Paul van der Sneppen

De ecologische structuur waaraan Gudden refereert, staat op het punt om afgerond te worden. Wageningen heeft sinds drie jaar een groenbeleidsplan. Opmerkelijk is hoe de gemeente haar inwoners bij de ontwikkeling van dat plan heeft betrokken. Geen middel is onbeproofd gelaten: er zijn bijeenkomsten gehouden, meedenkateurs en klankbordgroepen georganiseerd en er is een website aan het onderwerp gewijd. Niet zonder resultaat. Maar liefst tweeduizend mensen hebben gereageerd en input geleverd.

Blinde muur

Drie jaar na dato stapt Stad+Groen met Gudden op de fiets om te zien hoe het groenbeleidsplan zijn beslag krijgt in de praktijk. De eerste stop is in de Beuningstraat in de binnenstad. Daar hebben buurtbewoners zelf het initiatief genomen om de straat aantrekkelijker aan te kleden. Een grote blinde muur was ze een doorn in het oog. Die is nu grotendeels begroeid met klimplanten en versierd met een muurschildering.

Gudden legt uit dat de gemeente in dit project geen initiërende rol heeft gespeeld. 'We hebben het initiatief van de bewoners vooral gefaciliteerd. We hebben ruimte gegeven aan ideeën en bij de uitvoering een rol gespeeld. Maar wat je in de Beuningstraat ziet, is écht het resultaat van een hyperlokaal burgerinitiatief.'

Communiceren

De gemeente schudt die initiatieven los door heel actief te communiceren over de mogelijkheid om binnen het groenbeleid eigen plannen te ontwikkelen. Er is een website gewijd aan het onderwerp, maar er is ook een inloopcafé. Daar zit de wethouder wekelijks een uur aan de koffie met burgers, onder meer om ideeën tegen het licht te houden. 'Mijn voorganger deed dat ook al. Ik zet die traditie graag voort. Ik wil benaderbaar zijn.'

Alle onderwerpen uit de portefeuille van de wethouder zijn tijdens het inloopcafé bespreekbaar. Maar het valt Gudden wel op dat het in Wageningen eigenlijk altijd over groen gaat. 'Ik denk dat dat te maken heeft met de landbouwuniversiteit en het publiek dat die aantrekt. Wageningen is erg op natuur en groen georiënteerd.'

Parkeren

Op weg naar de volgende locatie voert de tocht langs het Beuningplein. Het plein doet dienst als parkeerplaats. Geen overbodige luxe, zo lijkt het. De parkeerplaats staat behoorlijk vol. Toch wil de wethouder het plein graag een andere functie geven. 'We zouden hier graag de parkeerplaatsen weghalen', vertelt hij. Dat stuit op nogal wat weerstand van middenstanders, moet Gudden toegeven. De wethouder toont zich in die discussie echter geen groene zeloot. 'Ik begrijp die bezwaren heel goed. Middenstanders willen de gang naar hun winkels graag laagdrempelig houden. Autoverkeer hoort daarbij.'

Economie

Het helpt dat de wethouder ook economie in zijn portefeuille heeft. Met die twee petten op kan hij het zich simpelweg niet veroorloven om eendimensionaal naar de publieke ruimte te kijken. 'We willen de binnenstad aantrekkelijker en levendig maken. Vergroening en het etaleren van de cultuurhistorische waarde spelen daarbij zeker een rol. Maar we hebben de middenstand daar ook bij nodig. Ik denk niet dat de verschillende belangen onvereenigbaar zijn. Integendeel.'

Maar ondertussen staan de auto's de ambities van het college wel in de weg. Wageningen is een vestingstad met een mooie, oude kern. Het karakteristieke van de vestingstad komt volgens Gudden nauwelijks tot uiting. 'Hoeveel mensen kennen Wageningen als een leuke vestingstad,

 Wageningen

 D66-wethouder

Dennis Gudden in de Beuningstraat

‘Burgers kunnen zelf oplossingen bedenken. Wij geven ruimte aan ideeën en faciliteren’

Dennis Gudden en Derk Hille Ris Lambers buigen zich over de duizendknooppromblematiek in Wageningen

Begraafplaats Leeuwerenk (ontwerp: Leonard Springer, 1902), eigentijds met oog voor de historische waarde

Een insectenhotel helpt de insectenstand op begraafplaats De Leeuwerenk in stand te houden

Bij de herinrichting van de historische begraafplaats De Leeuwerenk (ontwerp: Leonard Springer, 1902) is er alles aan gedaan om de oude eiken tot hun recht te laten komen.

‘Er zijn grenzen aan de groei. Niet iedereen die dat wil, kan in Wageningen wonen’

als een bezienswaardigheid? Ik denk dat we veel meer kunnen doen met de cultuurhistorische waarde die we hier hebben.’

Parkeergarage

De oude bolwerken die Wageningen nog heeft, zijn voor een belangrijk deel ingericht als parkeerplaats. ‘Dat is zo gegroeid. Planologisch is dat zeker geen mooie oplossing. We zouden graag andere dingen doen met de bolwerken. Maar ik denk dat we dan wel een andere parkeeroplossing moeten verzinnen om de stad bereikbaar te houden. Er wordt wel gedacht aan een parkeergarage, ondergronds misschien.’

De fietstocht voert de stad uit, richting camping De Wielerbaan. Het landschap is open; hier en daar wordt het zichtveld onderbroken door bosschages op de stuwwal. Wageningen kiest nadrukkelijk voor het behoud van deze omgeving. Dat is een behoorlijk ingrijpende keuze. ‘De gemeente wil dit landschap handhaven, een open gebied met zichtlijnen op de stad. We gaan niet verder uitbreiden. Dat betekent ook dat we niet altijd plaats kunnen bieden aan iedereen die in Wageningen wil wonen.’

Volkstuinen

De keuze voor behoud van dit natuurrijke landschap betekent niet dat er nergens buiten de lijntjes gekleurd mag worden. Gudden wijst op percelen met volkstuinjes. ‘Er zijn mensen die vinden dat zo iets hier niet kan; het zou voor verrommeling zorgen. Ik zie wel wat ze bedoelen, maar heb daar geen moeite mee. Ik vind deze volkstuinjes waardevol. Ze brengen mensen in contact met de natuur en ze zorgen voor sociale cohesie.’

De tocht voert naar camping De Wielerbaan. Daar ontmoet Gudden Derk Hille Ris Lambers, een van de Wageningers die zich uit eigen beweging is gaan bemoeien met het groen-

beheer in de gemeente. Hille Ris Lambers heeft eigenhandig een vrijwilligersteam gemobiliseerd om duizendknoop te bestrijden, een soort duizendknoopbrigade. Niet onverdienstelijk. Wageningen mag zich, voor zover bekend bij Stad+Groen, de enige gemeente in Nederland noemen die duizendknoop significant heeft weten terug te dringen. Waren er in 2013 in Wageningen-Hoog nog zo’n vijftig locaties waar duizendknoop woekerde, in 2018 zijn dat er welgeteld nog maar zes. ‘Dat is allemaal het resultaat van noeste handenarbeid’, legt Gudden uit. ‘Hille Ris Lambers heeft een uitputtingsmethode ontwikkeld. Wij ondersteunen het vrijwilligersteam en volgen zijn voorbeeld. We zetten veel handjes aan het werk om de duizendknoop te beheersen en terug te dringen.’

Participatiewet

Die handjes komen niet alleen van vrijwilligers. Wageningen heeft circa vijftig mensen in de groendienst aan het werk. Gudden wil zoveel mogelijk werk in eigen beheer doen. Opmerkelijk is ook het sociaal beleid dat achter die keuze schuilgaat. Ongeveer de helft van de mensen die in de groendienst werken, valt onder de Participatiewet. ‘Ooit werkten we daarbij op regionaal niveau samen met andere partijen. Dat doen we niet meer. We willen graag dat mensen met afstand tot de arbeidsmarkt in hun eigen gemeente kunnen werken. Het zijn Wageningers. Ze horen bij ons en we hebben werk voor ze. We willen graag dat ze in hun werk de verbinding met hun woonplaats kunnen ervaren en niet verspreid over de regio worden ingezet.’

De volgende locatie die Gudden Stad+Groen wil laten zien, is begraafplaats De Leeuwerenk. Ook hier houdt de gemeente zelf de touwtjes stevig in handen. De begraafplaats is in eigendom van de gemeente Wageningen. Die probeert als beheerder zoveel mogelijk tegemoet

te komen aan de verschillende belangen van verschillende gebruikers.

Cultuurhistorie

Enkele jaren terug is de begraafplaats flink op de schop genomen. Er waren onder meer afwateringsproblemen en door de jaren heen is ook veel van het stempel dat ontwerper Leonard Sprenger in 1902 achterliet verloren gegaan. 'We hebben hier veel van de cultuurhistorische waarde van de begraafplaats in ere hersteld. Daarnaast hebben we de begraafplaats aangepast aan de wensen van begrafenisondernemers en bezoekers. Er is een nieuwe urnenwand gekomen, meer ruimte voor kindergraven en natuurgraven.'

In de wijk Tarthorst, een typische wijk zoals die in de jaren zeventig veel werden aangelegd, is Wageningen actief aan de slag gegaan met de uitvoering van het groenbeleid. De gemeente wil het groen in de wijk in lijn brengen met het groenbeleidsplan. In Tarthorst betekent dat onder meer dat overjarige beplanting moet wijken voor nieuw groen. In 2017 is begonnen met de omvorming van het groen. Maar dat valt nog niet mee, merkt Gudden. Vooral de emoties rond de kap van bomen staan de renovatie in de weg. 'Er staan daar bomen die echt aan vervanging toe zijn. Maar dan blijkt het nog heel lastig om uit te leggen dat je enerzijds bomen in de wijk wilt hebben om hittestress tegen te gaan terwijl je anderzijds bomen gaat kappen.' Daar is de gemeente duidelijk niet in geslaagd, zo blijkt. Het geschil over de bomen in kwestie ligt nu voor de rechter.

Buurtgroen

Meer medewerking krijgt de gemeente bij het in beheer geven van zogenaamd buurtgroen aan buurtbewoners. Bewoners verzorgen de inrichting en het beheer van openbaar gemeenteland heel vaak zelf. Wageningen telt momenteel al zestig van zulke buurtgroenlocaties.

Buurttuin De Hoef, buurtbewoners nemen bezit van openbaar groen

Aangekomen bij Buurtgroen De Hoef vertelt Gudden hoe deze buurttuin in 2014 tot stand is gekomen. Aanvankelijk was het stuk snippergroen onaantrekkelijk, veel gras vooral. Dat is veranderd toen drie buurtbewoners de groenvoorziening onder hun vleugels hebben genomen. 'We hebben dat als gemeente ondersteund met financiering uit het wijkbudget', vertelt Gudden. Dat zelfbeheer vielen in beweging zet, blijkt onder meer uit het feit dat de bewoners zelf aanvullend budget hebben weten te vinden bij een particulier filantropisch fonds.

'Snippergroen verkopen doen we niet meer'

Er is veel animo vanuit de buurt om zich voor de buurttuin in te zetten. 'Er is wel wat verloop in de vrijwilligers, maar eigenlijk nooit gebrek aan mankracht.' Buurtgroen De Hoef heeft inmiddels een eigen nieuwsbrief en de vrijwilligers komen ook bijeen voor sociale activiteiten. 'Je ziet hier goed dat een buurttuin mensen verbindt.'

Kwaliteit

De buurtgroeninitiatieven passen ook in de behoefte van de gemeente om de regie te houden, legt Gudden uit. 'We hadden Buurtgroen De Hoef ook als snippergroen kunnen verkopen. Dan hadden we geen regie meer gehad. Nu draagt het bij aan de ecologische structuur in de gemeente. Het is er beter en mooier op geworden en we hebben als gemeente nog

OP DE FIETS

Ecologisch bermbeheer in de Kortenoordallee

steeds de mogelijkheid om regie te voeren, als dat nodig is. We kunnen op deze manier veel meer kwaliteit garanderen. Het actief verkopen van snippergroen past niet meer in ons groenbeleid. Daar zijn we twee jaar geleden helemaal mee gestopt.'

Op het laatste deel van de rondgang door Wageningen voert de fietstocht door de wijk Ooststeeg. Enorme platanen reiken hier naar de hemel. De bomen ogen mooi, maar ze zorgen hier ook voor veel overlast. Lichtconcurrentie is het grootste probleem. Veel bewoners ervaren hier overlast van schaduw. 'Hier biedt het groenbeleidsplan goede aanknopingspunten voor interventie. We kunnen nu kijken of we, binnen onze ecologische structuur, ruimte hebben om hier bomen weg te halen. Het beleidsplan biedt ons goede argumenten voor de maatregelen die nodig zijn om knelpunten als dit op te lossen.'

Wat opvalt aan het groenbeleid van Wageningen, is dat groen in deze gemeente geen doel op zich is. De visie op het groenbeheer is nauw verknoopt met het sociaal en economisch beleid. Er spreekt visie en samenhang uit, maar het vergt ook strakke regie. Burgers krijgen veel vrijheid om mee te denken en mee te doen, maar van een terugtrekkende overheid is hier zeker geen sprake.

Be social

Scan of ga naar:

www.stad-en-groen.nl/article/28514/wageningen-houdt-groenbeheer-dicht-aan-de-borst